

MINISTERUL AGRICULTURII, DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI MEDIULUI

Serviciul Hidrometeorologic de Stat

PROCES-VERBAL nr. 06

al ședinței operative cu conducerea Serviciului Hidrometeorologic de Stat

”13” ianuarie 2021, 15:00

mun. Chișinău

- Prezidă:** Mihail Grigoraș, Director adjunct interimar.
- Prezenți:** Alexandru Coronovschi, șef al Centrului Hidrologic;
Oleg Ciubotaru, șef al Direcției management instituțional;
Dinu Prepeliță, șef al Direcției monitoring hidrologic;
Veaceslav Gherghelegiu, șef al Direcției management date și cadastru;
Oxana Clocico, șef al Direcției prognoze hidrologice;
Radu Cazacu, reprezentant Agenția ”Apele Moldovei”;
Gherman Bejenaru, reprezentant Agenția ”Apele Moldovei”;
Ana Jeleapov, reprezentant PNUD Moldova.
- A documentat:** Mogîldea Cristina, inginer principal Centrul Hidrologic.

Subiectul nr. 1 Cooperarea bilaterală a SHS cu Agenția ”Apele Moldovei”. Perspective de dezvoltare, schimb de informații, proiecte comune.

În debutul ședinței, dl Radu Cazacu a menționat că în cadrul comisiei Nistrene există grupuri de lucru de monitoring. Grupul de lucru își face planul de acțiuni pentru perioada de 1 an și conlucrează conform acestor planuri. De asemenea, dl R. Cazacu a menționat că până acum cu grupurile de lucru de monitoring era o problemă și ele nu au activat, și el propune reanimarea acestui grup de lucru, respectiv din partea SHS este nevoie de a fi delegat un reprezentant.

Dl Mihail Grigoraș a cerut să se facă o claritate asupra grupului de lucru, cerând să fie menționat care este scopul acestuia. Dl R. Cazacu a menționat că scopul acestuia este de a face monitoring comun pe râurile din bazinul Nistru. Dl R. Cazacu a menționat că poate solicita organizarea unei ședințe comune, în format online, a grupului de lucru de monitoring, dar până la această ședință SHS trebuie să nominalizeze persoanele care vor participa. Acesta a menționat că persoanele nominalizate este necesar să cunoască specificul de monitoring hidrologic, inclusiv persoanele propriu-zise care efectuează monitoringul hidrologic. De asemenea, dl Cazacu a spus că la data de 14.01.2021 va înainta un mesaj către grupul de lucru și va ruga să ofere susținere, iar în cadrul ședinței comune care se va organiza se vor discuta și alte aspecte.

Dl M. Grigoraș a menționat că în cadrul ședinței pot fi abordate întrebări dintr-un spectru mai larg care vizează nemijlocit activitatea Centrului Hidrologic. În continuare, acesta a dat citire unei note informative, pentru a clarifica membrii prezenți, ce probleme întâmpină zi de zi Centrul Hidrologic, printr-o notă prezentată de aceștia ce reflectă situația reală. Printre probleme a menționat: lipsa programelor comune, imposibilitatea efectuării măsurătorilor de debit comune pe parcursul anului calendaristic, refuzarea aflării specialiștilor SHS în zona de frontieră cu Ucraina, lipsa suportului logistic pentru efectuarea vizitelor de studii și schimb de experiență, neîndeplinirea programelor de măsurări de debit în zona de frontieră, restricționarea accesului la barajul Complexului hidroenergetic Dnestrovsk-2, lipsa accesului la citirea mirei de nivel de la lacul de acumulare Dnestrovsk 2, lipsa informației directe operative de la barajul Dnestrovsk 2, lipsa informației de la administrația barajului în timpul deversărilor stihinice. A informat membrii că datele expuse de către membrii

Centrului Hidrologic în notă au fost sistematizate după anumite criterii, acestea fiind oricum deficiențele în cooperarea atât cu Ucraina, cât și cu Transnistria. El a mai zis că la ședința ce urmează a avea loc, SHS se va pregăti și de comun să poată fi găsite soluții.

DI R. Cazacu a menționat decizia de a înființa grupul de lucru de monitoring a fost în 2017, ei începând să activeze din 2019. Dna Ana Jeleapov a zis că pe site-ul Comisiei Nistrene se regăsește practic toată informația necesară despre grupul de lucru, inclusiv și membrii acesteia. Aceasta a menționat membrii care la momentul actual sunt plasați acolo pe site, acesta vorbind din partea grupului de lucru pe sectorul de planificare și management, unde au avut câteva ședințe cu partea Ucraineană și având o colaborare interesantă. Acesta a mai menționat că recent au avut o ședință unde au discutat și programul de acțiuni până în anii 2035, acești au discutat inclusiv și despre debitul ecologic și necesitatea conlucrării cu SHS pentru a elabora recomandări în fiecare primăvară. Unul dintre obiectivele discutate a fost și analiza situației hidrologice pe ultimii 2 ani, atât cu partea Ucraineană cât și cea Română, aceasta fiind prima experiență de conlucrare împreună și analiză a bazinelor acvaticice. Ce ține de grupul de lucru de monitoring partea Ucraineană de asemenea, se implică în ședințe. De aceea, se cere implicarea persoanelor în cadrul grupului de lucru și reanimarea acestuia.

DI R. Cazacu a menționat că săptămâna trecută a transmis solicitări către instituții și Inspectoratul de Protecție a Mediului, privind desemnarea persoanelor în componența grupului de lucru, de aceea în grupul de lucru este important să fie desemnate persoane responsabile și care să cunoască domeniul.

S-a decis:

- 1) Domnul Alexandru Coronovschi v-a înainta persoane din rândul angajaților pentru grupul de lucru.

Subiectul nr. 2 Îmbunătățirea colaborării SHS cu colegii ucraineni privind efectuarea măsurătorilor de debit și schimbul de informație

DI M. Grigoraș a menționat că avem o mare problemă de la care derivă toate: lipsa accesului în zona de frontieră și avem o reticență din partea ucrainenilor și a transnistrenilor. DI R. Cazacu a menționat că este dificilă implicarea comisiei în problemele cu Transnistria, deoarece aceasta nu are membri în comisie și nici la nivel de experți nu se implică. De aici reiese, că nu se poate gestiona corect un bazin când o parte din acesta este exclus, necunoscând datele lor. DI M. Grigoraș a menționat că Stația Hidrologică de la Dubăsari, ce se află în Transnistria, transmite date către SHS. DI R. Cazacu a menționat că a fost semnat un Protocol dintre Transnistria și SHS. DI D. Prepeliță a menționat că cu Ucraina sunt semnate niște protocoale și constituite comisii unde iarna trecută a participat și el la câteva ședințe. În cadrul protocoalelor este stipulat expres că monitoringul apelor de suprafață trebuie făcut împreună, La rândul nostru, când se vine cu propunerea către ei de a face măsurători de debit pentru 12 luni, de minim 2 ori pe lună, conform protocoalelor. Aceștia însă refuză îndemnul nostru, motivând că pentru ei nu este relevant. Când adresarea se face prin Poliția de Frontieră a noastră și a lor, aceștia zic că nu pot permite accesul, deoarece nu au programul de măsurători de debit.

DI R. Cazacu a mai menționat încă o dată, importanța reanimării grupului de lucru. Dacă discuțiile în cadrul grupului de lucru nu vor fi eficiente, atunci se apelează la Comisia Nistreană. DI M. Grigoraș a menționat despre problema cu Centrala Hidroelectrică Dnestrovsk 2, deoarece ea nu este controlată de Ucraina, de aceea este necesar instalarea unui post automatizat pentru măsurarea nivelului apei și a debitelor, pentru a putea observa debitele deversate. DI R. Cazacu a spus că Ucraina nu vede necesitatea instalării acestui post, deoarece aceasta nu este relevant.

DI A. Coronovschi a mai menționat încă o dată necesitatea constituirii grupului de lucru, pentru a ne fi facilitat accesul în zona de frontieră, și a nu fi perturbată activitatea Centrului Hidrologic. Potrivit DI R. Cazacu mai este o modalitate de a soluționa problema: în cadrul Acordului de funcționare, de introdus un punct, în cadrul articolului 6, necesitatea instalării postului la CH Dnestrovsk 2. DI R. Cazacu propune ca soluție imediată, începerea activității grupului de lucru, unde în cadrul ședințelor se vor discuta Programele de activitate.

DI M. Grigoraș a menționat că la etapa actuală nu se mai poate discuta despre cooperare bilaterală, mizându-se pe soluții ce pot fi aplicate la moment. DI R. Cazacu a menționat că se poate înainta o scrisoare

din numele comisiei (în persoana domnului Andros) pe canale diplomatice, pentru a progresa lucrurile. Dl G. Bejenaru a întrebat despre relațiile Centrului Hidrologic cu Centrul Hidrologic din Kiev, exceptând protocoalele semnate din anii 1990. Dl M. Grigoraș a menționat că la moment nu avem colaborare nici cu Ucraina, nici cu România. Dl R. Cazacu a specificat că cu Agenția "Apele Române" și Agenția "Resursele de Apă" din Ucraina, în caz de necesitate se poate colabora. În cadrul a 2 ședințe planificate cu România și Ucraina se propunea discutarea aspectelor privind schimbul de informații, doar că carantina a stopat mersul lucrurilor. Dl G. Bejenaru crede că este rezonabil de reluat în regim online colaborarea, deoarece Comisia Nistoreană lucrează pe 2 direcții majore: 1 - reactivă, atunci când sunt soluționate probleme urgente, a 2-a de strategie, pentru organizarea lucrărilor. Iar activitatea de monitoring se efectuează ca urmare a colaborării dintre 2 instituții, pentru veridicitatea datelor. Acesta a menționat că în perioada anilor 2012-2014, se efectua în regim online, unde pe site-ul www.meteo.md era plasată informația hidrologică din partea SHS, din partea Ucraineană și informație meteo. Dl Bejenaru a spus că aceasta ar putea fi o soluție bună, deoarece informația merge automat, noi având acces la informația lor, iar ei la a noastră. Acesta a spus că activitatea trebuie începută de la nivel mai mic, deoarece în cadrul grupului de lucru pot fi purtate doar discuții, care ar putea tergiversa procesul de activitate.

Dl R. Cazacu a spus că-i este neclar de unde vin datele din partea Ucraineană, ce sunt transmise ulterior la "Moldelectrica". Acesta a specificat că datele de la Ucraina, trebuie să fie transmise direct către SHS. Dl M. Grigoraș a întrebat colaboratorii Centrului Hidrologic despre colaborarea cu specialiștii hidrologi din Ucraina, în special în caz de viitură. Dna O. Clocico a menționat că aceștia transmit datele către Direcția Prognoza Hidrologică, ei urmărind precipitațiile și elaborează propria prognoză hidrologică. Dl M. Grigoraș a menționat că este necesară organizarea unei ședințe online cu Ucraina și România pentru a fi discutate problemele de relaționare.

Dl R. Cazacu a menționat că problema barajului din regiunea Naslavcea, este că acesta este proprietate privată, nefiind în posesia statului, iar accesul către el este limitat. El a menționat necesitatea instalării postului în aval, pentru a observa deversările. Dl M. Grigoraș a specificat că deversările de la CH-1 dau bătaii de cap la prognoză, nefiind regularizate. Dna O. Clocico a specificat că este necesar ca DPH să aibă graficul deversărilor de la CH 1 Dnestrovsk, pentru a putea efectua prognoza hidrologică. Dl M. Grigoraș a specificat că este necesară colaborarea CH - Otaci, pentru schimb de informații în urma măsurătorilor de debit. Dna O. Clocico a menționat că măsurătorile de la Otaci sunt, doar că este problemă că ele nu se fac în comun cu Direcția monitoring hidrologic. Dl D. Prepelită a menționat că în anii 2016,2017 (4 pe lună), 2018 (3 pe lună), s-au efectuat careva măsurători comune, dar pentru anul 2020 aceștia nu au semnat planul de măsurători. Aceștia menționând în răspunsul lor că aceasta nu este relevant pentru ei. Dl M. Grigoraș a dat citire răspunsului oficial al acestora. Dl A. Coronovschi a insistat asupra semnării acordului de colaborare. Dl D. Prepelită a menționat că românii insistă asupra măsurătorilor comune, conform protocolului semnat în anul 2015. De aceea, dl M. Grigoraș a specificat necesitatea acordului de colaborare cu părțile române și ucrainene.

S-a decis:

- 1) Dl A. Coronovschi va întreprinde acțiunile necesare pentru organizarea a unei ședințe de lucru comune cu colegii din Ucraina și România.

Subiectul nr. 3 Îmbunătățirea colaborării SHS cu colegii din Transnistria privind efectuarea măsurătorilor de debit și programul de efectuare a lor.

Dl D. Prepelită a menționat că cu partea transnistreană trimite o scrisoare către punctul de trecere a frontierei, unde se indică cine și unde efectuează măsurătorile de debit. Dl A. Coronovschi a specificat că aceștia cer ca pe scrisorile adresate lor, în antet să fie inclusă sintagma "Republica Transnistreană". El a adresat o întrebare către reprezentanții „Apele Moldovei” referitor la modalitatea de comunicare dintre aceștia și Transnistria. Dl R. Cazacu a spus că comunicarea are loc prin intermediul biroului de reintegrare. Dna O. Clocico a menționat că informația de la aceștia este recepționată online, iar dl G. Bejenaru a specificat că ar fi mai comod existența unui portal pe care aceștia să-și poată încărca datele. Dl R. Cazacu a menționat că este necesar de văzut dacă partea transnistreană va fi de acord la așa propunere. Dl M. Grigoraș a spus că este

necesar de găsit acordul de cooperare și de studiat. De asemenea, de identificat mersul lucrurilor până la moment, de identificat punctele slabe și oportunitățile. Acesta a mai menționat că există opinii diferențiate asupra procedurilor de lucru, ceea ce îngreunează mersul lucrurilor, lipsind consecvența în procesul de lucru.

S-a decis:

- 1) Domnul Alexandru Coronovschi va identifica și înainta propuneri privind conlucrarea cu partea transnistreană, inclusiv prin intermediul Biroului de reintegrare și Comisia Unificată de Control (CUC).

Subiectul nr. 4 Coordonarea activității membrilor echipei pentru evaluarea și analiza funcțională a Rețelei de observații hidrologice

Dl G. Bejenaru a specificat că la solicitarea SHS s-au găsit resurse financiare pentru elaborarea unui document unde vor fi menționate 2 domenii importante: 1) actualizarea Rețelei Hidrologice de Observații din Republica Moldova (RMH) și determinarea capacităților funcționării acestei rețele pentru oferirea pe viitor a serviciilor climatice și 2) descrierea detaliată a necesităților funcționale a rețelei prin prisma echipamentelor, instrumentelor (softuri, metodologii, îndrumare, cadru instituțional). În cadrul proiectului sunt angajați 2 consultanți, a mai menționat acesta - el ca și consultant național și unul de naționalitate spaniol, ce are experiență de lucru în acest domeniu, și care va elabora documentul final.

Dl G. Bejenaru a dat citire listei de informații ce sunt solicitate din partea SHS, de către consultantul spaniol:

- localizare;
- tipul stației (automatizată sau clasică);
- anii de funcționare (inclusiv posturile închise);
- exemple de date măsurate/observate (minime, medii, maxime);
- calea de transmitere a datelor;
- cheile limnimetrice;
- poze (de preferat în diferite anotimpuri);
- graficul de lucru a observatorilor (inclusiv automat);
- alte echipamente existente;
- informație privind înțelegerea problemelor existente în rețea.

Dl M. Grigoraș a menționat că dl G. Bejenaru își va aloca o zi din săptămână, până la finalizarea proiectului, pentru a oferi consultațiile necesare. A precizat că durata proiectului este Decembrie 2020 - August 2021. De asemenea, a menționat importanța suportului din partea CH pentru dl G. Bejenaru în colectarea datelor necesare din proiect. Dl Bejenaru a precizat că raportul se consideră aprobat dacă SHS nu prezintă nici o obiecție la el. Dl M. Grigoraș a menționat necesitatea conlucrării între Centrul Hidrologic și celelalte autorități. Dl G. Bejenaru a menționat că acest raport va servi ca suport de bază pentru obținerea granturilor și fondurilor din surse externe. După ce va fi aprobat, raportul va trece prin minister pentru a fi aprobat la nivel mai înalt. În continuare, dl M. Grigoraș a prezentat conținutul raportului din cadrul serviciului, accentul punându-se pe prezentarea stațiilor hidrologice. Acesta a menționat în continuare că raportul privind necesitățile stațiilor va fi tradus în limba engleză.

Dl G. Bejenaru a explicat în continuare procedura de prezentare a datelor ce trebuie transmise către expertul spaniol, rezultând o procedură tabelară. Acesta a precizat că va insista ca raportul ce urmează a fi emis să fie adaptat la nivelul actual (cadru natural și social).

În continuarea discuțiilor, dl G. Bejenaru a explicat schema nouă ce este propusă de către SHS privind modificarea RNOH. Acesta a menționat că ar fi binevenită poziționarea posturilor după raionarea fizico-geografică: în fiecare raion de acest tip să existe câte o stație ce va colecta datele. O altă problemă identificată de acesta este surplusul de posturi hidrologice de nivel pe râurile Prut și Nistru. Atât dna A. Jeleapov, cât și dl R. Cazacu au menționat importanța râurilor din partea României ce se află la frontieră cu România, acestea aducându-și aportul în volumul de apă.

DI M. Grigoraș a menționat alegerile de comun acord luate cu Centrul Hidrologic privind elaborarea unei hărți a amplasării posturilor, și care sunt principiile la construirea și amplasarea noilor posturi care vor apărea. DI G. Bejenaru a menționat că va încerca până la finele lunii februarie să fie gata macheta privind amplasarea noilor posturi. DI M. Grigoraș a întrebat dacă va fi bine construirea stației hidrologice la Ungheni. DI G. Bejenaru a specificat că o primă problemă ce va apărea va fi imposibilitatea găsirii personalului ce va fi dispus să lucreze în cadrul acestora, de aici reieșind alte probleme. DI R. Cazacu a propus efectuarea unui studiu de impact pentru a vedea dacă este benefică deschiderea noilor stații. Dna Ana Jeleapov a specificat că s-ar putea de redeschis anumite posturi hidrologice care au fost închise.

S-a decis:

- 1) Centrul Hidrologic va oferi suportul necesar în conlucrarea cu domnul Gherman Bejenaru.

A prezidat:

Grigoraș Mihail

A documentat:

Mogîldea Cristina